

Inspirationsmateriale til undervisning

Inkluderende aktiviteter og fællesskaber i klubber

42171

Udviklet af:
Puk Kejser
UCC, Højvang/Ballerup
Ejbyvej 35
2740 Skovlunde
Tlf.: 41897300

Inkluderende aktiviteter og fællesskaber i klubber

Inspirationsmateriale til undervisning

1. Uddannelsesmålets sammenhæng til FKB/TAK

Uddannelse ”Inkluderende aktiviteter og fællesskaber i klubber” har den fælles kompetencebeskrivelse (FKB) nr. 2726 ”Arbejdet på klubområdet og i kulturhuse” som moder-FKB.

Uddannelsen har tilknytning til den tilhørende arbejdsmarkedsrelevante kompetence: Igangsættelse af aktiviteter med og for større børn og unge.

FKB'en kan findes på uddannelsesadministration.dk

Arbejdsfunktioner

Klubområdet har igennem de sidste år været igennem en stor forandringsproces som stadig foregår, som betyder, at klubopgaverne forandrer sig.

Der kommer øget fokus på betydningen af relationer, både relationer mellem større børn og unge, relationerne mellem de forskellige grupperinger og relationen barn/ung og voksen.

Der kommer mere og mere fokus på større børns og unges kompetencer og muligheder for at fungere i en omskiftelig verden, og i denne identitetsproces spiller jævnaldrene en betydelig rolle. Klubben kan med de mange forskellige samværformer, kulturbaggrunde, aktivitetsmuligheder og medarbejdernes forskellige kompetenceprofiler være med til at sætte hensigtsmæssige og sommetider nødvendige retningspile for større børn og unge i denne identitetsproces og danne rammen for et godt og udviklende ungdomsliv.

Udviklingen sætter således også fokus på klubbernes evne til at skabe rammer, der kan inkludere en bred gruppe af større børn og unge. Det betyder at medarbejderne skal kunne bidrage til at udvikle og fastholde en pædagogisk praksis, som understøtter et inkluderende miljø i klubben og samtidig kan bidrage aktivt til inddragelse og deltagelse af alle børn i aktiviteter og fællesskaber i klubben. Denne uddannelse sætter netop fokus på, hvordan man kan udvikle en inkluderende pædagogisk praksis i klubberne.

Denne udvikling på klubområdet skaber behov for kompetenceudvikling for den ikke uddannede klubmedarbejder, og denne uddannelse kan være en sådan mulighed.

Deltagerforudsætninger

Målgruppen for uddannelsen er klubmedarbejdere, som arbejder med eller ønsker at arbejde med større børn og unge – og som har en uddannelsesmæssig baggrund

Inkluderende aktiviteter og fællesskaber i klubber

Inspirationsmateriale til undervisning

til og med en erhvervsuddannelsesniveau.

Der er ikke krav om bestemte deltagerforudsætninger, men det kan være relevant, at deltagerne har haft erfaringer med pædagogisk arbejde med større børn og unge i en organisatorisk ramme hvor større børn og unges alsidige udvikling er det centrale.

Deltagerne kan have meget forskellige værktøjer og forudsætninger med fra deres individuelle livsforløb. Nogle er ret unge og har ikke prøvet andet end at arbejde i én klub, mens andre efter mange forskellige jobs gennem et langt liv nu arbejder i klub og ønsker at dygtiggøre sig.

Målgruppens baggrund i forhold til klubarbejdet kan også være meget forskellig. Der er således 4 forskellige typer af klubber: De socialministerielle klubber ifølge dagtilbudsloven, klubber efter folkeoplysningsloven, klubber oprettet i tilknytning til ungdomsskolen (lov om ungdomsskolen og produktionsskoler) samt klubber oprettet i henhold til folkeskoleloven (kap.2.stk.4).

Fælles for de fleste deltagere er, at de møder med en praksiserfaring, som man som underviser med fordel kan inddrage i undervisningen. Det didaktiske element mellem praksis og teori er værdifuldt, og det er relevant at tage udgangspunkt i deltagerens egen praksis og derefter inddrage relevant teori.

Et særligt fokusområde kan være, at mange af deltagerne har en bevidsthed om, at det arbejde, de hidtil har udført, har været relevant og udviklende for større børn og unge, så hvis deltagerne nu oplever, at de skal reflektere og handle på andre måder end deres tidligere praksis, så kan der opstå modstand/protest. Barrierer kan nedbrydes, ved at de øvrige deltagere fortæller om deres overvejelser/handlinger/strategier, og ved at disse forskellige tilgange til arbejdet inddrages aktivt i undervisningen.

Struktur

Det kan være relevant at kombinere den aktuelle uddannelse med eksempelvis en eller flere af følgende uddannelser:

41973 Ungdomspædagogik og ungdomskultur

44431 Planlægning af pædagogiske aktiviteter

41685 Anerkendende kommunikation i omsorgsarbejdet

44274 Konflikthåndtering i pædagogisk arbejde

42172 Forebyggende arbejde for og med udsatte unge

Inkluderende aktiviteter og fællesskaber i klubber

Inspirationsmateriale til undervisning

Da den aktuelle uddannelse retter sig mod en ret grundlæggende arbejdsfunktion, vil det være oplagt at deltagerne efterfølgende kan bygge videre på uddannelsen ved at inddrage en række andre uddannelser, som har relevans for arbejdet på klubområdet. AMU udbuddet giver mulighed for at sammensætte forløb, der møder de konkrete behov for målgruppen. Se den samlede oversigt over tilknyttede uddannelser på epos-amu.dk eller på uddannelsesadministration.dk.

2. Ideer til tilrettelæggelse

Tilrettelæggelsen af uddannelsen skal gerne tilpasses, så deltageren får mulighed for at arbejde konkret med forskellige relevante opgaver i et samspil med arbejdspladsen, så nye overvejelser/handlinger/strategier kan afprøves i virkelighedens verden.

Der skal være mulighed for at kunne reflektere og handle i et samspil med større børn og unge, så den handlingsorienterede målformulering kan udfolde sig under de allerbedste forudsætninger nemlig i det konkrete samspil mellem deltageren og den/de større børn og unge - det samspil, som er afsæt og grundlag for deltagerens grundlæggende arbejdsfunktion.

Uddannelsen kan derfor tilrettelægges som ”modulundervisning”, hvor det enkelte tema udfoldes, og hvor det efterfølgende kan ”afprøves”.

Det kan være svært helt præcist at beskrive, hvordan de enkelte moduler kan og skal tilrettelægges. Klubområdet har meget forskellige forudsætninger at arbejde under og det giver klubmedarbejderne nogle forskellige forudsætninger for at deltage. For nogle vil det være væsentligt at have sammenhængende forløb, medens det for andre ikke kan lade sig gøre i et sammenhængende forløb og her kan en modul tilrettelagt undervisning være oplagt.

Det er kort sagt vigtigt, at forløbene kan tilrettelægges ud fra de muligheder og behov, der gør sig gældende for målgruppen på området. Indholdet i uddannelsen er naturligvis det samme, uanset hvordan forløbene afvikles.

Temaer

Ud fra målformuleringen for uddannelsen udspringer følgende 4 temaer:

- **Tema 1** Inklusion og eksklusion
- **Tema 2** Inddragelse og deltagelse af alle større børn og unge i klubben

Inkluderende aktiviteter og fællesskaber i klubber

Inspirationsmateriale til undervisning

- **Tema 3** Identifikation af barriere og handlemuligheder for at støtte samspillet mellem enkelt-individer og grupper af større børn og unge
- **Tema 4** Kommunikationens betydning i samspillet med større børn og unge

Det foreslås at gennemgå temaerne i den rækkefølge, som de er oplyst i.

Temaerne uddybes nedenfor med bud på, hvilke emner det kan være relevant at behandle under hvert tema.

Tema 1: Inklusion og eksklusion

Inklusion og eksklusion er et spørgsmål om forholdet mellem gruppen og det enkelte individ og mellem den enkeltes måde at fungere på og fællesskabets normer og værdier. Med udgangspunkt i en afklaring af de to begreber diskuteres, hvordan man som klubmedarbejder kan bidrage til at udvikle de bedst mulige inkluderende rammer om de unges samvær.

Emner som er relevante for dette tema:

- Hvad er inklusion og eksklusion!
- Forskellighed som ressource eller problem
- Udviklende fællesskaber – hvordan skabes og udvikles de indenfor klubbens rammer?
- Kan der være større børn og unge som klubbens rammer ikke kan inkludere, og hvilke opgaver har klubben og den enkelte medarbejder i denne problematik?
- Grænser for inklusion – hvor vil klubben sætte grænsen for inklusion i forhold til etiske værdier og adfærdsnormer!
- Hvilke overvejelser skal den enkelte medarbejder gøre sig i relation til inklusion og eksklusion og hvilken betydning kan disse overvejelser få?

Tema 2: Inddragelse og deltagelse af alle større børn og unge i klubben

Et centralt mål for uddannelsen er at klæde klubmedarbejderne på til at arbejde med, hvordan klubben kan skabe rammerne for en rummelig samværskultur, hvor flest muligt unge kan føle sig som en del af et samlet fællesskab.

Emner som er relevante for dette tema:

- Hvordan skabes der rammer og muligheder i klubben, så alle større børn og unge får mulighed for inddragelse og deltagelse?

Inkluderende aktiviteter og fællesskaber i klubber

Inspirationsmateriale til undervisning

- Hvordan kan den enkelte medarbejder arbejde for, at alle større børn og unge oplever, at der er muligheder for inddragelse og deltagelse i klubbens aktiviteter?
- Hvordan kan der skabes rammer for et inkluderende fællesskaber på tværs af køn, alder og eventuelle etniske og andre kulturelle forskelle?
- Hvilke overvejelser skal den enkelte medarbejder gøre sig med hensyn til alder, køn, etnicitet og samfundsgruppe for klubbens aktiviteter?

Tema 3: Identifikation af barrierer og handlemuligheder for at støtte samspillet mellem enkelt-individer og grupper af større børn og unge

Nogle unge har af personlige og/eller kulturelle årsager brug for støtte og vejledning for at finde ind i fællesskabet med de andre unge i klubben. Derfor må klubmedarbejderne have redskaber til både at kunne afdække tendenser og årsager til eksklusion og til at udstikke rammerne for en pædagogisk strategi, der kan understøtte den enkelte unges inklusion.

Emner som er relevante for dette tema:

- Tilknytning og vækst – hvilken betydning har dette for den enkelte?
- Hvilke barrierer oplever den enkelte – og hvordan kan den enkelte medarbejder få øje på disse barrierer og hvilke handlemuligheder har den enkelte medarbejder indenfor klubbens rammer?
- Hvilke muligheder har større børn og unge for læring og vækst indenfor klubbens rammer?
- Når man som medarbejder oplever barrierer hos sig selv, hvordan kan den enkelte så arbejde med disse barrierer?

Tema 4: Kommunikationens betydning i samspillet med større børn og unge

Emner som er relevante for dette tema:

- Personlig kommunikation – hvad er det?
- Kommunikationens forskellige niveauer og betingelserne for god kommunikation.
- Har vi brug for et fælles sprog i klubben og hvordan skaber vi det?
- Hvordan skal kommunikationens rammer være i klubben?
- Hvordan påvirker den enkelte medarbejder kommunikationen i klubben?
- Hvilke overvejelser skal man som medarbejder gøre sig om sin egen og det øvrige personales kommunikationsform?
- Hvordan kan den enkelte medarbejder hjælpe større børn og unge med at forebygge og håndtere deres indbyrdes konflikter?

Inkluderende aktiviteter og fællesskaber i klubber

Inspirationsmateriale til undervisning

3. Litteraturliste mv.

Schou, Carsten; Carsten Pedersen (Red): Samfundet i pædagogisk arbejde. Et sociologisk perspektiv. Akademisk Forlag. 2. udgave. 2009.

Erling, Ann; Philip Hwang (Red.): Ungdoms Psykologi. Udvikling og livsvilkår. Gads Forlag. 1. udgave, 1. oplag. 2002.

Morgan, Alice: Narrative samtaler. Hans Reizels Forlag. 2000.

Weirsøe, Bodil: Girafsprøget. Empatisk kommunikation i pædagogisk arbejde. Hans Reitzel.
1. udgave, 3. oplag. 2006

Clausen, Peter; Erik Krigger: Personlig kommunikation – i teori og praksis. Børn og Unge.
2. udgave, 2. oplag. 2000

Tverskov, Eva; Karin Hald: Under ordene. Om kommunikation og pædagogik. Nyt Nordisk Forlag Arnold Busck A/S. 1996.

Rutter, Michael; Marjorie Rutter: Den livslange udvikling. Forandring og kontinuitet. Hans Reitzel.
2. udgave. 2000

Schaffer, H. Rudolph: Social udvikling. Hans Reitzels Forlag. 1996.

Gudmundsen, Ursula: Unge overhaler pædagogikken. Artikel i Socialpædagogen. Nr. 13. 26. juni. 1997.

Madsen, Bent: Socialpædagogik. Integration og inklusion i det moderne samfund. Hans Reitzel.
1. udgave, 6. oplag. 2009.

Pedersen, Carsten (red): Inklusionens pædagogik. Fællesskab og mangfoldighed i daginstitutionen. Hans Reitzel. 2009.

Lynge, Bente: Anerkendende pædagogik. Dansk Psykologisk Forlag. 1. udgave, 3. oplag. 2009.

Hertz, Berit; Frank Iversen (Red): Mere anerkendelse i børnehøjde. Dansk Psyko-

Inkluderende aktiviteter og fællesskaber i klubber

Inspirationsmateriale til undervisning

logisk Forlag. 1. udgave, 1. oplag. 2007.

Fribo, Arne: Inklusion og eksklusion i pædagogers arbejde, Akademisk Forlag
2010, 1. udgave, 1. oplag.